

**Експертиза рукопису
підручника
з української літератури:**

**сутність, особливості,
алгоритм підготовки**

**А. Фасоля,
канд. пед. наук**

Експертиза -

оцінювання відповідності параметрів
предмета (явища, процесу) певним
критеріям

Сучасний підручник:

1. “Повинен мати виразні ознаки певної педагогічної технології” (О. Савченко).
2. Має слугувати для вчителя “дорожньою картою” реалізації вимог Державного стандарту.
3. Має бути для учня помічником і радником у читацькому й особистісному розвитку.

Пріоритетні завдання підручника:

1. Допомогти учневі зрозуміти себе, світ, своє місце у світі.
2. Навчити учня діяти: керувати навчальною діяльністю, читацьким і особистісним розвитком.
3. Допомогти вчителю вибудувати процес навчання літератури в парадигмі особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів.

Критерії оцінювання:

1. Підручник має бути цікавим, корисним, зручним у користуванні, містити елементи самовчителя.
2. Забезпечувати реалізацію засадничих ідей особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів.
3. Давати можливість вивчення предмета на будь-якому рівні.

Особистісно зорієнтований підхід:

1. Спрямовання уваги учня на усвідомлення себе як особистості, потреби в самотворенні.
2. Наявність запитань і завдань:
  - для створення ситуації успіху, вибору, затребуваності особистісних якостей;
  - для роботи із суб'єктивним досвідом, задіяння обох півкуль головного мозку, провідних каналів інформації;
  - формування ціннісних ставлень.

Компетентнісний підхід:

1. Спрямовання уваги учня на усвідомленні себе як читача, важливості умінь керувати читацьким саморозвитком.
2. Випереджувальне цілевизначення, наявність читацького маршруту, запитань і завдань для рефлексії навчальних досягнень, критеріїв оцінювання результативності їх.

Компетентнісний підхід:

3. Наявність різнорівневих завдань, у т.ч. й компетентісно зорієнтованих:

- для формування діалогічних умінь роботи з текстом;
- для формування ключових компетентностей: інформаційно-комунікаційної, комунікативної, загальнокультурної, самоорганізації;
- звернення до різноманітних джерел інформації, проектних технологій.

Діяльнісний підхід:

1. Настанова на самотійну роботу з текстом.
2. Дотримання принципу первинності учнівської продукції.
3. Наявність завдань для самотійної і парної (групової) роботи.
4. Наявність завдань на формування умінь працювати з інформацією.
5. Звернення до інтерактивних прийомів, методів, видів робіт.

Підготовка експертного висновку

1. Опрацювання методичних рекомендацій.
2. Укладання переліку показників оцінювання у формі таблиці.
3. Планування часу.
4. Оглядове прочитання підручника.
5. Вивчення програми з літератури.
6. Опрацювання вступного слова і одного з розділів рукопису.
7. Заповнення таблиці.

Підготовка експертного висновку

- 8. Опрацювання змісту рукопису повністю, доповнення таблиці.**
- 9. “Тематичне” прочитання рукопису:**
  - достовірність фактів;**
  - співвідношення запитань різних видів;**
  - ілюстративний матеріал;**
  - тестові завдання;**
  - теоретичні поняття;**
  - словникова робота і т. ін.**

Підготовка експертного висновку

- 10. Опрацювання “Вимог до рецензій” у посібнику для експертів.**
- 11. Ознайомлення з рецензіями 2015 року.**
- 12. Написання чернетки експертного висновку.**
- 13. Повторне перечитування рукопису, уточнення експертного висновку.**
- 14. Правка рукописів, підготовка остаточного варіанту.**

Недоліки експертних висновків

1. Неуважність, недбалість, фрагментарність прочитання рукопису.
2. Переказування змісту підручника.
3. Формалізм.
4. Відсутність зауважень.
5. Неграмотність.

Бажаю успіхів!